

Passend Onderwijs: Landelijke ontwikkelingen | Inclusief onderwijs

'Je maakt niet een kind schoolgeschikt, maar je maakt de school kindgeschikt'

Harry Toebes is directeur van basisscholen Het Creiler Woud en De Fontein. Hij maakt zich hard voor inclusief onderwijs. Hij nam deel aan het Congres Passend Onderwijs op 4 en 5 oktober en verzorgde een workshop over inclusief onderwijs op zijn scholen in het samenwerkingsverband.

Harry Toebes

Harry Toebes, directeur van basisscholen Het Creiler Woud in Kreileroord en De Fontein in Den Helder, is voorvechter van inclusief onderwijs. 'Ik ga uit van het axioma: je moet niet het kind schoolgeschikt maken, maar de school kindgeschikt maken. En ja, dat doet pijn, soms moet je figuurlijk de muren van je school verschuiven om het passend te maken. Maar we hebben het zo afgesproken, en een aantal scholen laat zien dat het echt kan', zegt Toebes. Hij verwijst niet alleen naar zijn eigen Kopwerkscholen, maar ook naar de andere scholen in Nederland die bewijzen dat inclusief onderwijs mogelijk is. Een aantal van die scholen wordt belicht in het magazine Zo kan het ook van Platform In1school (zie kader).

Verplicht

'Mijn pijnpunt,' vervolgt Toebes, 'is dat er bij scholen nog vaak wordt geselecteerd aan de poort. Al snel wordt van een leerling met een

extra zorgvraag gezegd: die kunnen wij niet begeleiden. Maar we zijn met z'n allen verplicht het onderwijs inclusief te maken. Mijn morele kompas als directeur is inclusief onderwijs. Bij Het Creiler Woud hebben wij erg veel NT2-leerlingen. Sommige kinderen spreken niet eens hun moedertaal echt goed. Ze krijgen bij ons een plek. Ze mogen er zijn. Op mijn vorige scholen zijn bijvoorbeeld ook kinderen met het Syndroom van Down aangenomen. We hadden daar een kind met ziekte van Duchenne, een meisje dat niet kan praten, een doof meisje dat van het speciaal onderwijs bij ons is gekomen. Een kind met suikerziekte dat elke dag moest spuiten. En dan heb ik het nog niet eens over de kinderen met een stoornis in het autisme spectrum of kinderen met ODD. We maken het onszelf lastig, maar we kennen ook onze grenzen.'

Tolerantie-elastiek

Bij het aannemen van leerlingen kijkt Het Creiler Woud naar drie factoren. Toebes: 'Ten eerste: kan de school het kind bieden wat het nodig heeft? Soms is de ondersteuningsbehoefte van een kind zo complex, dat we daarvoor niet deskundig genoeg zijn. In dat geval doen we het kind tekort als we het binnen onze muren opnemen of houden. We willen wel, maar we kunnen niet. Het tweede waar naar we kijken is: kan een groep het aan? Ik wil niet het 'tolerantie-elastiek' van een groep blijvend oprekken. Dan is er uiteindelijk geen rek meer, en heb ik meer verloren dan gewonnen. En tot slot kijken we naar: heeft de leerkracht genoeg in huis om het aan te kunnen? Als de leerkracht zegt: het kan, dan kan het. Onze leerkrachten hebben een groot pedagogisch hart. Zonder het team zou ons dit nooit lukken. Onze leerkrachten sluiten alle kinderen in.'

10-14-onderwijs rukt op

Dit jaar doen twaalf scholen mee aan de pilot 10-14-onderwijs. In 10-14-onderwijs wordt het definitieve VO-advies uitgesteld tot halverwege de tweede klas van de middelbare school. Zo kunnen kind en ouders een verantwoorde, passende keuze maken.

10-14 onderwijs wordt als manier gezien om de overgang po-vo voor leerlingen te versoepelen en kansenongelijkheid tegen te gaan. Binnen zogenaamde 10-14 scholen worden leerlingen tussen de 10 en 14 jaar door een team van po- en vo-docenten in een doorlopende leerlijn begeleid naar de overstap naar het vo. Hierbij volgen zij een persoonlijke leerroute, met veel aandacht voor talent- en persoonsontwikkeling. Leerlingen krijgen zo meer tijd te ontdekken wat ze willen en kunnen en wat bij hen past, voordat ze halverwege het vierde leerjaar een keuze maken voor het vo. Dit kan leerlingen helpen bij wie aan het einde van de basisschool nog twijfel bestaat over de meest passende onderwijssoort, of leerlingen met een onderwijsachterstand in groep 8. Leerlingen die in groep 7 of 8 juist al toe zijn aan extra uitdaging kunnen al vo-vakken volgen. De twaalf scholen die aan de pilot meedoen, nemen ook deel aan een monitoringsonderzoek naar de succesfactoren en belemmerende factoren van de pilot. In 2020 verschijnt hiervan het eindrapport.

Steun van het samenwerkingsverband

Toebes ervaart ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband, maar de kostensystematiek kan wat hem betreft beter. 'Alle scholen krijgen een X-bedrag per leerling. Scholen zonder al teveel kinderen met een ondersteuningsbehoefte houden daardoor geld over. Maar Het

Creiler Woud bijvoorbeeld heeft juist meer ondersteuning nodig en die moeten we dan nog apart aanvragen. Het zou mooi zijn als er meteen beter wordt gekken waar veel kinderen met een ondersteuningsbehoefte zitten. De inspectie heeft ons overigens wel gewaarschuwd dat we onszelf in de voet schieten als we vooral

kinderen opnemen die elders gestrand zijn. Maar in Kreileroord hebben de mensen niet zoveel te kiezen; er is maar een school. Moeten we de ouders dan het dorp uitsturen met hun kind? Nee, we gaan de begeleiding regelen die nodig is. Ons uitgangspunt is altijd: je bent hartstikke welkom.'

Magazine over inclusieve scholen

Platform In1school onderzocht vier Nederlandse basisscholen die voorop lopen met inclusief onderwijs, waaronder beide De Verreijkers in Julianadorp en Den Helder, waar Harry Toebes directeur was. Deze scholen verwelkomen alle leerlingen uit hun gemeenschap, ongeacht handicap. En slagen erin al deze leerlingen goed onderwijs te bieden. Het magazine is te downloaden via <https://www.in1school.nl/zo-kan-het-ook-scholen>.

'en een aantal scholen laat zien dat het echt kan'